

SERPİL RANA ÖZHEKİM

Kadıköy Özel Irmak Okulları

Ortaokullar Arası Öykü Yarışması
İstanbul Üçüncüsü

Füruzan'ın Parasız Yatılı'sı
Orhan Kemal'in "Önce Ekmek"i

BAHAR

Karanlık bir gece. Sokak lambalarının titrek ışıkları altında bir patlayan, bir kesilen, topuklarında birikmiş tüm yorgunluğu kaldırımın taşlarında bırakırcasına sert vuran ayak sesleri; hangi derdin düşüncesiyle çatılmış kaşlarla yürüyen birkaç adam.

Dışarıda yağmur çiseliyordu. Hava soğuk muydu? Emin değildi. Soba sönmüştü. Oda ne sıcak ne soğuk. Sokak lambasından süzülen ışık ödevini yapmasına ancak yetiyordu. Pencerenin kenarına çektiği- günde üç kez yemek masası olan- yuvarlak masada -bir parmak boyundaki kurşun kaleminin siyahlığında- durmadan yazıyordu. En güzel ödevleri o yapardı. Öğretmeninin yüzünde gördüğü o gururlu tebessüm, başını sallayışı ve onun cevabı üzerine herkesinkinden çok durması yuvarlak masanın üstündeki çizikleri de, tek ayağı kırık sandalyeyi de, sokak lambasının seyrek ışığında yaptığı bu ödevi de- eğer oda daha aydınlık olsaydı yazısı çok daha güzel olacaktı- her şeyi unutturuyordu.

Yine de odalarında karanlığı delen bir ışık olsun isterdi. Işığı çok olan evde neler yapılmazdı ki... Hayalimdi. Alışıktı ama. Gece olduğu zaman hiçbir şey yapılamazdı. Tüm günün yorgunluğu evin minderleri çökük koltuklarında bırakılır, sessizlik hüküm sürerdi. Radyo açılmazdı. Açıldığı, açılıp da çalıştığı o nadir zamanlarda evdeki soğukluk dağılır, radyonun etrafında toplanan başlar hiç olmadığı kadar yakın olurdu birbirine.

Gün pazartesi olduğunda ağarık kara olmuş önlükler giyilir, okul yoluna koyulma vakti gelirdi. Arabaların vızır vızır geçtiği caddede hiçbir şeye imrenmeden, her şeye yabancı yürürdü. Karşıya geçmek mi? İmkânsız. Hele de bacak kadar boyunda olan küçük bir kız için. Yavaş yavaş el, kol ya da baş çıkartıyordu ki geçebilsin. Okula gitmek için iki yol vardı: Biri kuş cıvıltılarının güneşli günlerde kahkahalara, top seslerine karıştığı, yeşilin bir örtü gibi serildiği çimleriyle park yolu; diğeri kaldırımların yer yer söküldüğü, dizi dizi dükkânlarıyla hep bir eksiklik hissinin veren beton yol. Aslında seçenek yoktu. Gideceği yol mu? Caddeden geçen beton yoldu. Gri, soğuk, dumanlı... Park yolu, zenginlerin okul yolu diye anılıyordu.

Dersleri iyiydi ama ne çare... Yetmiyordu! Ne kendisi için ne de... Söyleyemiyordu. Dilinin ucuna gelen o kelimeyi söyleyemiyordu. Nasıl söylesin ki? Öyle hissetmiyordu. Ona istediği fırsatı vermemişti, çabalamamıştı bile ailesi... Annesinde suç bulmuyordu. Evin her şeyini idare etmeye çalışırken kendini unutan, “saçını süpürge eden” annesi artık aciz hale gelmişti. Ne yapacağını bilmeyen, gücü ancak bu kadarına yeten annelerine karşı kayıtsızlaşan üç çocuk da kendi başınaydı bu yüzden.

Evin en küçüğüydü. Ondan büyük iki ağabeyisi varlıklarını hissettirmeden, onun hayatında iz bırakmadan yaşıyordu; bezgin ve bencillerdi. Bir kere olsun babalarının karşılarına geçip “ Bu kız çok akıllı!” dememişlerdi. Oysa okuldaki tüm öğretmenler “çok akıllı” olduğunu söylüyordu. Bu evde kendini bir kere ol-

sun “akıllı” sıfatıyla düşünmemiştir. Ama yine de bu bir aile idi. Ne ağabeylerine ne de babasına kızabilirdi. Zavallı annesi! Kendisine mi yoksa ailesine mi yansın dursun?

Okuldan eve dönüş yolunda aklında hep bu susmalar oldu. Konuşmak öfkelen diriyordu onları. Ödenecek faturalar, yakacak, bakkalın borcu, birikmiş kira, ev sahibinin tehditleri, öfkeli solumalar... Tüm bu düşüncelerle dolup taşıdığı günlerin birinde kafasını kaldırıp da ona zenginliği çağrıştıran apartmanlardan birine dalgın bakarken televizyonu gördü. Değ il evlerinde, mahallerinde bile kimsede olmayan televizyon... Sihirli kutu, beyaz cam... Tam olarak nasıl bir şey olduğunu, neye benzediğini bilmiyordu ve sınıfta arkadaşlarından duydukları merakını daha çok artırıyordu. Ama kimseye soramazdı. O kadar utanıyordu ki... Eğer sorarsa belli edecekti. Edemezdi. Onur için değil, gurur için de değil. Utanmamak için sormuyordu. Yoluna devam etti, merak etmekten başka elden bir şey gelmiyordu. Hava kararıyordu. Gece lambaları yakılmıştı. Ama bu akşam emindi. Bu akşam hava soğuktu. Soba gün boyunca yanmıştı ama sıcaklık akşama az kalıyordu. Yemeğe yardım, ev işlerine yardım ve ertesi günün sobası için odunların taşınması. Yorgunluk... Kömür evlerine girmezdi. Girer miydi ki? Kara elmas diyorlardı, pahalıydı. Radyo yine çalışmadı. Sokaklarda insan seslerinin seyrekleştiği vakitlerdi, ödev zamanıydı. Sadece o zamanı vardı. O da istemez miydi doğru düzgün bir masa başında, ışık altında oturarak çalışmak. Amacını belirlemişti. Hayatını böyle geçirmeyecekti. Bunu kafasına koymuştu. Ailesinin ona sağlayamadığı imkânları, o kendi ailesine sağlamak istiyordu. Ama nasıl? Bu konu hakkında düşünmek, uğraşmak ona henüz ağır geliyordu. Bu küçüklere göre bir şey değildi. Henüz o küçüktü. Sorumlulukları bitmiyordu. Bir çocuğun asıl yapması gereken şeyleri kendisi yapmıyordu. Oyun oynamak, hayaller kurmak ve kurduğu bu hayallerle ilgili daha fazla hayal etmek... Oyun, düşüncelerinde sadece ki-

taplardan kalan soluk bir sayfaydı: sokaklarda birkaç bilye, bez parçaları- saklambaç ve mendil kapmaca için kullanılan- taş ve sopa imgelerinden ibaretti. Çaresizlik için kemiriyordu adeta. Kendi kendine bir çözüm bulamıyordu. Sorunlarla dolu kafasında-ki bu sorunların birçoğu ailesiyle ilgiliydi-kendi geleceğini hayal edemiyordu. Umutsuzluğa düşmüştü. Tarlalarda çiftçilerin toprağa tohum serpmesi gibi o da ona umudun serpilmesini bekliyordu. Aklına bu sorunu sorabileceği ve çözebilecek sadece, tek bir kişi geliyordu: öğretmenini -öğretmenini bilge olarak görüyordu-. Öğretmeninden gelecek cevap, onun hayatının rotası olacaktı. Öğretmenine sakince aklındaki bu soruları teker teker anlattı. Bir çözüm, çare aradığını ama bulamadığını bu yüzden son soluğunu onda aldığını söyledi sevgili öğretmenine. Öğretmeninden beklediği cevabı sanki bir asırdan fazladır beklemiş gibi hissediyordu. Öğretmeni ona tek bir şey tavsiye etmişti. Zaten başarılıydı. Ama gereken, eksik kalan tek malzemeyi ona vermişti. Bu malzeme : okumaktı. Elindeki tek çareye sarıldı. Öğretmeninden aldığı destek, azim ve kararlılığın sonucunda nihayet elinde tutunabileceği bir umudu vardı. Eline almışken hiçbir zaman bırakmayacağı bir umut. Ama sorunlar bitmiyordu. Biter mi? Kitapları aramak, derinliklerden çıkarmak istiyordu. Boyu da yaşı da küçüktü. Nerden bulacaktı o kitapları? Aklına gelen ilk kitaplar ağabeylerinin kitaplarıydı. Bodrumda mıydılar? Nerde olduklarını bile bilmiyordu ki. Annesini uğraştırmak istemiyordu. Onu yormak istemiyordu. Ona ilgi de göstermeyen ağabeylerinden kitap istemekten utanıyordu. Sadece birkaç okul kitabı yetmezdi ki hayali için. Daha fazlasına ihtiyaç duyuyordu. Kitap, kütüphane... Kütüphaneye ihtiyacı vardı! Çözüme yakındı. Bir adım daha yakındı. Öğretmeni ona her zaman yardım etmişti. Kütüphane için, dersleri için. Bu öğretmen bu küçük kızı umutsuzluktan kurtarmıştı. Sadece umutsuzluktan kurtarmayıp ona elini de uzatmıştı. Hiç kimsenin yapamadığı bir şekil-

de. Kütüphanede geçirdiği zaman onnun fikirlerini genişletiyor, hayallerini tekrar kurmasına yardım ediyordu. Kütüphanenin masalarında nasıl dirsek çürüttüğünü hatırlıyor, üzülüyor, aksine seviniyordu. Çünkü dirseği ne kadar çürümüşse o da orada daha fazla kalmış demek oluyordu. Az mı hatırlıyor bazı akşamlar yaka paça ağabeylerinin gelip onu kütüphaneden götürdüğünü. Ne yapsınlar oğlanlar da? Baba emri işte, uymasan olmaz. Arkadaşlarının yardımı ona güç veren nadir kaynaklardan biriydi. Kendisi bir parça ahşap alıp kendine yetebilecek şekilde “kendi” kütüphanesini yapmak isterdi-kız olduğu için ne gücü vardı ne de özgüveni- ama nerede? Arkadaşlarının güçleri, kuvvetleri ile birlikte bu ortak kütüphane nihayetinde sevgili öğretmeninim himayesinde kurulmuştu. Sınıflarının ortasında gururla başını sallıyordu. Başka bir sevgi ve umut kaynağı daha bulunmuş ve derinliklerden çıkarılmıştı. Herkesin evlerinden getirdiği kitaplarla kütüphane donatılmıştı. Ama kendisi hiç kitap almıyordu. Evinde bir tane bile kitabı olmayan bu kız kitap getirmemişti , getirmek istediği halde. Kendini o kütüphaneden kitap alacak bir konumda görmüyordu. Arkadaşlarının ısrarı ve öğretmeninim yaptığı konuşmalardan sonra inadı kırılmaya başladı. İnadı kırıldığında artık renkli dünyalara ayak basmıştı. Zenginliklerle dolu bir dünyaya. Oysa dışarıdan bakıldığında bu eşya dolabı-değerli kütüphane-sadece bir parça eski ahşaptan oluşuyordu. Parasal bir değeri yoktu. Ama önemli olan maddi değil, manevi değeri olandır. Sınıf değişiyordu. Sıralar yer değiştiriyor, güneş batıp tekrar tekrar doğuyordu. Sınıftaki öğrenciler-kendisi de dâhil-büyüyordu. Boyu uzuyor, aklı daha olgunlaşıyordu. Ailesi de değişimler içindeydi. Ağabeyler artık birer genç olmaktan çıkmış adam olmaya doğru yol almaya başlamışlardı. Annesinin de babasının da saçları kırışmaya başlamış, daha ağır yürür olmuşlardı. Zamanla her şey değişirken, sadece tek bir şey aynı kaldı :Evi. Küçükken -yine küçüktü ama- üç dört yıl öncele-

ri-yaşadığı o ev hiç mi hiç değişmemişti. Pencerenin kenarına çektiği-günde üç kez yemek masası olan-o masa bile. Yaşadığı bu durumlarda eve vardığında yanıp tutuştuğu tek şey kitaplarıydı. Okuldan getirdiği, evde okuyup tekrar okula götürdüğü o kitaplar. Pencerenin kenarında hem dışarıdaki ağaçların rengi değişiyor hem de elindeki kitaplar. Aile ortamında aslında olması gereken o sıcaklığı kitaplarda buluyor. Geleceğini artık yanındaki mevsimler ve elindeki kitap ile hayal edebiliyordu.

...

- Çabuk, buraya yatırın!
- Ne oldu? Durumu ne? Kaza nasıl gerçekleşmiş?
- Bilmiyoruz. Ama durumu ağır. Ne yapacağız?
- Nefes alıyor mu? Nabız? Pekâlâ, nabız var ama bilinç yok.
- O zaman bana yukarıdan 0,2 gram epinefrin ver! Çabuk, çabuk!

...

- Durumu nasıl? Her şey stabil mi? Güzel. Ameliyat başarılıydı. Sanırım bilinci yerine geliyor.

- Nasılsın, iyi misin? Bir kaza geçirdin. Herhangi bir şey hatırlıyor musun?

Ihh-h h-hayır, sanırım pek hatırlamıyorum. Bir araba vardı. Üzerime geliyordu sonrasını hatırlamıyorum.

- Tamam, güzel. Annen baban nerede oturuyor, biliyor musun adresi? Ya da telefon numaralarını?

- Benim annem de babam da rahmetli oldu ben çok küçükken. Bana ablam bakıyor.

- Ablan nerede peki?

- Şey,....

- Söyleyebilirsin, sorun yok.

- Ablam kafede.

- Kafede mi? Şu anda orada mı?

- Evet, garson olarak çalışıyor. Akşamları da ben de ona yar-

dıma gidiyorum. Zaten bugün ona gidiyordum. Sanırım o zaman kaza oldu.

- Him, telefonunu biliyor musun?

- Bilmiyorum. Ama yerini biliyorum.

- Semt olarak biliyorsun mu peki? Mesela Beşiktaş ya da Yıldız?

- Hayır. Anca yürüyerek bulabilirim.

- Öyleyse sen kendini topladığın anda ablana gideceğiz, tamam mı?

- Tamam.

- Adın ne?

- Bahar.

- Benim de... Okuyor musun Bahar?

- Okuyorum. 5. sınıftayım. Ama ablamla beraber çalışacağım sonraları.

- Ne olmak istiyorsun?

- Mühendis.

Düşündü. Kendisi o kızın yaşındayken mühendisin ne olduğunu bile bilmiyordu. Doktoru, öğretmeni ve birkaç mesleği daha biliyordu o kadar.

- Bak, Bahar sana ne diyeceğim. Sakın, sakın pes etme. Hayalinin peşinden koş.

- Nasıl? Peki, neden?

- Neden mi? Çünkü ben koşmuştum...